

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۱۸/۱۱/۱۴

استاد شهسوار سنگروال

د مؤقتي حکومت په تراو، زما وړاندوينه تريوه بريده د پام وړ وگرځېده!؟

کله کله ځنې خبرې د یو چا د خولې په اندازه نه وي، خو کله ځنې حقیقتونه بیا دېته نه گوري، چې یو تریخ حقیقت د چا له خولې، د کومې چارواکي، هغه په کوم دریځ کې دی، هغه د کوم واک او ځواک څښتن دی؟ او دا ډول نورې څرگندونې. هر ورو، د یو چا له خولې، د یوه تحلیل پر بنسټ راغبرگېږي.

ما څو اونۍ د مخه یانې هغه مهال، چې خلیل زاد، د افغانستان د سولې په تراو سیمې ته راغی و مې وېل، که چېرې د سولې خبرې برې ته نږدې کېږي، نو یو څوک به هر ورو د سیاسي پېښو قرباني کېږي!؟

اما، آیا دا شونې ده، چې خلیل زاد د مؤقتي ادارې مشر وټاکل شي؟ تر سرلیک لاندې یوه لیکنه د دلبیزو رسا نښو له لارې خبره کړه. ځینو وویل، هو دا شونې ده او ځینو وویل دا هېڅ امکان نه لري.

دا دی اوس خو یو حقیقت څرگند شو، چې د مؤقتي حکومت ناندري روانې دی، دا چې خلیل زاد، یو افغاني اصله امریکایي د دې ادارې د واک چارې اخلي او یا کوم بل امریکایي پلوه افغان، خو دا یو تریخ واقعیت دی، چې که سوله راځي نو یو څوک به له واکه لرې کېږي او څوک به نوی واک ته رسېږي . که چېرې د امریکا پریکړه همداوي او طالبان هم دا ومني، چې مؤقتي حکومت رامینځته شي، هغه نر به څوک وي، چې بیایي مخالفت وکړي؟ ایا دین پرېکړه د افغانستان دخلکوپه خوښه وه ؟ هیڅکله نه ... !

هغه مهال، چې ژنېو خبرې پیل شوې، چې شوروي اتحاد خپل ځواکونه باسي او له دې د مخه شوروي ولسمشر گورباچف، کارمل ته وویل، مورخپل اولادونه ستا دواک او ځواک لپاره نشووژلی، هغه وو، چې د ژبنوموافق له لاسلیک شوه . .

اوس هم بنایي، چې داوسني حکومت چارواکي له مؤقتي حکومت سره مخالفت وښيي او داساسي قانون خبره به هم راپورته کړي، ولې ولس به ورته دا خبره ونکړي، چې مورخپل اولادونه ستاسودواک لپاره نور نشوقربا نی کولی...؟ ایا اوس دستي اساسي قانون حکومت تطبیق کړی دی ؟ ایا حکومت دفساد او اختلاس مخه دب کړي؟ ایا دځمکې دغضب مخنوی شوی، چې په میلونو جریبه ځمکه زورواکولاندې کړي ده ؟

دوال سټریټ ژورنال ورځپاڼې د راپور له مخې د امریکا حکومت هڅه کوي، چې د افغانستان دولسمشری ټاکنې وځنډول شي... ددې خبرې مانا څسې دی؟ هغه مهال لا دا خبره نه وه پورته شوې، څو اوازې داسې وي، چې دولسمشر اشرف غني اوزلمي خلیل زاد تر مینځ تاوتریخوالی رامینځته شوی دی... نو ځکه دې خبرې دپخوا په پرتله زورواخت، چې دسولې خبرې به دافغانانو تر مالکیت لاندې کېږي . اوس لا دا خبره هم ورسره غوټه شوه ، چې د حکومت مخالفین په زور سره حکومت نشي چپه کولی... خودا چې هره ورځ افغانان مري ددې مسولیت به دچا په غاړه وي؟

داسې انگېرني هم شتون لري، چې خلیل زاد، ولسمشر اشرف غني ته وړاندیز کړی دی، چې ولسمشریزې ټاکنې وځنډوي، څو ولسمشر او په ټوله کې د افغانستان حکومت له دې سره مخالفت ښودلی دی!؟

دولسمشر غني ویاند هارون چخان سوري، دولسمشر په سپا رښتنه له وال سټریټ ژورنال ورځپاڼې سره په یوه مرکه کې څرگنده کړي؛ ددموکراتیک بهیر دوام اړین دی او دافغانانو دغوښتنې پر وړاندې هر وړاندیز، چې په اساسي قانون کې ورته ځای نه وي افغان ولس ته دمنلو وړ نه دی .؟

یوه لویډیخوال دپېلومات هم له یوې خبرې پلورپورته کړی، چې گني اوسنی حکومت دی، تر هغودیوه انتقالی حکومت په توگه خپلو چارو ته دوام ورکړي، چې دطالبانو په گډون یو ایتلافي حکومت جوړېږي ...

د پاڼو شمېره: له ۱ تر ۲

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلپکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رایرلو مخکې په خیر و لولئ

داسې هم ويل كېږي، داچې خليلزادله دوستم، عظامحمدنور، اسماعيلخان، يونس قانوني، له حامد كرزي او يوشمېر نورو سياسي شخصيتونو سره ليدني اوكتني كړي دي، ښايي د ډېرو لاملونو په ترڅ كې يولامل دا وي، چې دخوشا لولو په موخه ددوي له خوادې دموقراطي حكومت مشروطاكل شي... امريكا او ناټو غږي هېوادونه هم دا غواړي، ولي چېن، روسيه او په سر كې ايران او پاكستان، ښايي سخت غبرگون وښيي، خو طاً لېان دغه كار دځان لپاره يوستريږي گڼي، چې كني قربانيو او جهادي رنگ راوړ، چې هغه دې امريكا غواړي خپل ځواكونه له افغانستانه وباسي ...

له دې سربېره دوال سټريټ ژورنال دراپور پر بنسټ دلوي جرگې جوړيدل، يوه بله هڅه ده، چې ښايي دحامد كرزي غوښتنې ته هم غور كېښودل شي ...

داسې انگېږنې هم تر غور و كېږي، چې ښايي داد طالبانو وړانديزوي، چې تاكنې وځنډول شي او بيا دسولي خبرو ته غاړه كېږدي...؟!

دافغانستان حكومت، خو هسي هم كورني او بهرني دښمنان لري او په ځانگړي ډول دسيمي هېوادونه... ښايي يو شمېر خواوې دامريكا له پرېكړو سره د مخالفت جوگه نه وي او غوښتنې به يې هم ډېرې غوښنې اوډپام ورونه گرځي. ما په خپلې تېرې ليكنې كې وړاند وینه كړې وه، چې دسيمي د هېوادونو غبرگونونو ته په كتنې او دافغانستان په جگړه كې دامريكا ماتي ښايي يوه لنډمهاله حكومت ته لاره اواره شي، په لنډمهال حكومت مي ټينگار كړي وو او دامې هم غبرگه كړې وه، چې ايا داشوني ده، چې خليلزاد، د لنډمهالي ادارې مشر شي؟

خبره دانه ده، چې دموقراطي حكومت وړانديونه به عملي شي او كه نه شي، خو هغه څه ډېر موهم دي، چې سوله به بيا هم ټينگه شي او كه ټينگه شي په كومه بيه ؟

موردافغانستان په معاصر تاريخ كې درې لسيزې ډېرې گټورې گڼو، لومړې دباچا امان له دواك لسيزه، چې له بده مرغه دسقاو زوي په اړودور پايته ورسېده، دويمه دشا محمودخان دصدارت دوره وه، چې يوشمېر ډبليزې رساني مينځته راغلي، سياسي او دموكراتيكي هڅې هم چټكې شوې، خو چې په ايران كې ډاكټر مصدق واك ته ورسېد، دافغانستان باچا يې ووېر وه او شام محمودخان يې له صدارته گوښه كړ... درېيم ددموكراسي او يا داساسي قانون لسيزه وه، چې دسردار محمد داودخان په كودتا پايته ورسېده....

اوس هم چې په افغانستان كې د يوې نيمې لسيزې په شاوخوا كې سياسي گوندونه رامينځته شوي دي، تر يوه بريده ډبليزو رسانيو پراختيا او پرمختيا موندلې ده، د دموكراسي وده او پرمختگ او په ټوله كې، چې كوم سياسي، كلتوري، اقتصادي او ټولنيز پرمختگونه رامينځته شويدي... اباداډول هڅې به د طالبانو په شتون كې نورې هم غوړيږي او كه خپل ارزښت او نوښت به له لاسه وركړي ؟

كه چېرې مورپه واورا تېر كړه وړه بيا راغبرگ كړو او تېرو غميزو او تجربونه گټه نه اخلو... او يا كه دطالبانو سره روغه كوو، نونوري جنگي او ترهگري ډلې به څنگه كابوكوو؟ كه چېرې په راتلونكي كې پاكستان داعش او يا دطالبانو ډله وسله واله كړي، بيا به زموږ داتولي هڅې په اوبولا هونشي...؟

دابه له ټولو ډېره موهمه وي، چې دافغانستان سوله دنړيوالي ادارې له خوا تضمين شي، چې پاكستان، ايران او دسيمي يوشمېر نور هېوادونه دافغانستان په چارو كې لاسوهنه ونكړي...

په پای كې زه په دې ټينگار كوم ترهغي، چې پاكستان كمزوري نشي دافغانستان دښمنان نه كمزوري كېږي .

پای